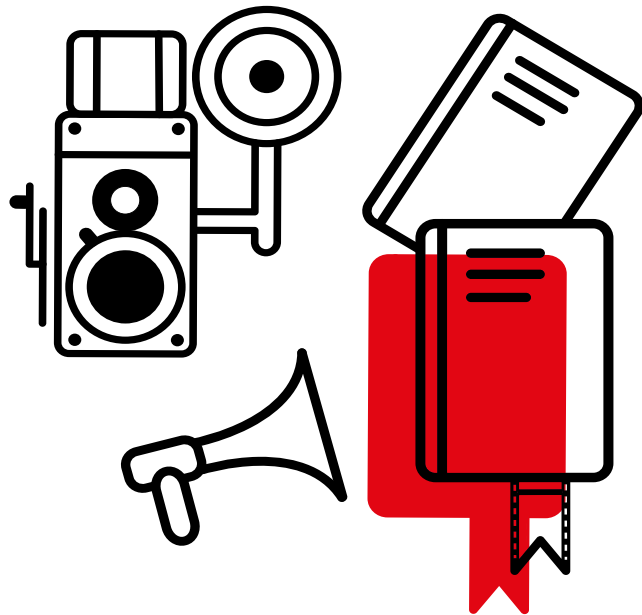

Zanim pójdziemy do kina...

czyli odrobina historii

Naszą podróż przez ponad 100 lat dziejów kina zaczniemy od końca XIX wieku, kiedy to wynaleziono kinematograf, który wprowadził w ruch martwe dotąd fotografie. Od początku swego istnienia kinematografia szła dwiema drogami – popularnej rozrywki i artystycznych eksperymentów. W tym czasie zrodziły się także pierwsze gatunki filmowe.

W tym module:

- poznasz historię powstania kinematografii i początków kina,
- dowiesz się, gdzie szukać wiadomości o polskim kinie przedwojennym,
- przeczytasz o wybranych gatunkach i rodzajach filmowych.

Początki kina

Początki kina nie były łatwe. Ponoć nawet sami bracia Lumière, twórcy kinematografu i kina w znaczeniu pokazów publicznych, byli na tyle sceptyczni co do możliwości i wartości przygotowanego przez siebie widowiska, że nie pojawili się na pierwszym, słynnym pokazie ich własnych filmów krótkometrażowych w Salonie Indyjskim. Choć późniejszy rozwój kina udowodnił, że bardzo się mylili, Twój uczeń też może sceptycznie podchodzić do pierwszych filmów, prób i eksperymentów z kinem i dzieł o staroświeckiej formie. Możesz pokazać im, że te pionierskie doświadczenia były dziełem fascynujących odkrywców i wizjonerów. Zastanawiasz się jak to zrobić?

inspiracje

Skorzystaj z:

- scenariusza zajęć „Zanim film stał się widowiskiem..., czyli o początkach kina”
- prezentacji „Początki kina” w wersji prezji
- tekstu „Początki kina – narodziny gatunku” w wersji pdf
- krótkiego filmu o historii kina przygotowanego przez Discovery Channel

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Gdzie szukać informacji o filmie przedwojennym?

Przygotowane przez nas materiały, są wstępem do świata pierwszych eksperymentów z kinem i pierwszych filmowych dzieł sztuki. Musisz wiedzieć, że nie zastąpią one jednak kontaktu z samymi przedwojennymi filmami, dlatego zachęcamy Cię do skorzystania z bogatej bazy informacji i zbiorów filmowych, które udostępnia FilMOTEKA Narodowa.

Mamy dla Ciebie garść niezbędnych linków:

FILMOTEKA NARODOWA

FilmOTEKA gromadzi, archiwizuje i udostępnia zbiory filmowe, które są jednymi z największych w Europie. Wybrane zbiory digitalizuje i rekonstruuje cyfrowo, a opracowane materiały prezentuje w Internecie za pośrednictwem serwisów: **FOTOTEKA**, **GAPLA** i **REPOZYTORIUM CYFROWE**. W ramach projektu **NITROFILM**, **FILMOTEKA NARODOWA**, poddała konserwacji, digitalizacji i rekonstrukcji najcenniejszą część przedwojennej kolekcji filmów fabularnych. 🍿

BIBLIOTEKA FILMOTEKI NARODOWEJ (największy w Polsce zbiór wydawnictw poświęconych tematyce filmowej) 🍿

Projekty digitalizacyjne **FILMOTEKI NARODOWEJ** 🍿

Serwis **REPOZYTORIUM CYFROWE FILMOTEKI NARODOWEJ** prezentujący online zdigitalizowane zbiory filmowe (w całości lub we fragmentach) 🍿

Zdigitalizowane przedwojenne materiały dokumentalne udostępnione na stronie **REPOZYTORIUM** (kroniki Polskiej Agencji Telegraficznej, Wytwórni Doświadczalnej i inne, reportaże) 🍿

Zdigitalizowane przedwojenne dźwiękowe polskie filmy fabularne udostępnione na stronie **REPOZYTORIUM** (w całości lub we fragmentach) 🍿

Artykuły na stronie **REPOZYTORIUM** (zakładka Magazyn) poświęcone kinu przedwojnemu 🍿 🍿

Serwis **NITROFILM** poświęcony konserwacji i digitalizacji przedwojennych filmów fabularnych 🍿

Zanim
pójdziemy
do kina
-czyli
odrobina
historii

Gdzie szukać informacji o polskim filmie przedwojennym?

NITROBLOG poświęcony pracy zespołu Nitro i historii polskiego filmu przedwojennego

Zdigitalizowane nieme polskie filmy fabularne udostępnione na stronie **REPOZYTORIUM CYFROWEGO FILMOTEKI NARODOWEJ** (w całości lub we fragmentach)

Propozycja niemego polskiego filmu przedwojennego: „Mocny człowiek” (1929), reż. Henryk Szaro, na podstawie powieści Stanisława Przybyszewskiego pod tym samym tytułem

Wystawa multimedialna **FILMOTEKI NARODOWEJ** na platformie Google Cultural Institute, poświęcona polskim filmom niемым i ich rekonstrukcji

zadanie

Przeczytałeś/łaś materiały dotyczące historii kina? Chcesz się sprawdzić? Zapraszamy do uzupełnienia quizu i krzyżówki.

Quiz:

Krzyżówka:

Pokaż je swoim uczniom i zrób z lekcji zabawę!

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Historia polskiego kina

Uczennice i uczniowie mogą podchodzić sceptycznie do filmów sprzed pięćdziesięciu, dwudziestu, a nawet dziesięciu lat. Jak przybliżyć młodym ludziom historię polskiego kina? Najpierw warto dowiedzieć się, jak zmieniało się ono na przestrzeni lat i poznać jego główne nurty. Sprawdź jak pomoże Ci w tym **Filmoteka Szkolna**.

inspiracje

Historia polskiego kina jest fascynująca. Polecamy poniższy tekst Wojciecha Diduszko, z którego dowiesz się, jak mówić o rozwoju polskiej sztuki filmowej z wykorzystaniem **Filmoteki Szkolnej**. Obejrzyj też wybrany wykład profesora Tadeusza Lubelskiego o historii kina od momentu jego powstania do zakończenia I wojny światowej (Akademia Polskiego Filmu nagrała cykl 12 wykładów, dotyczących historii kina polskiego, wszystkie dostępne są na stronie APF). Doskonałym uzupełnieniem tematu, oraz świetnym materiałem do wykorzystania na lekcji, będzie prezentacja „Historia kina polskiego”.

Wojciech Diduszko „Historia polskiej kinematografii na przykładach filmów z pakietu **Filmoteka Szkolna**” <<◊

Wykład „Historia kina polskiego 1895-1918” 🍷

Cały cykl wykładów „Historia kina polskiego” 🍷

Prezentacja „Historia kina polskiego” <<◊

Więcej na temat historii kina można dowiedzieć się z cyklu wykładów realizowanych przez Akademię Polskiego Filmu. 🍷

Pamiętaj, że w **Filmotece Szkolnej** znajdziesz zarówno pozycje z lat 50. (np. „Eroica” Andrzeja Munka, 1957), jak i całkiem współczesne filmy (np. „Wesele” Wojciecha Smarzowskiego, 2004). Pakiet **Filmoteka Szkolna** to podróż przez historię polskiego kina.

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

10

Historia polskiego kina

do rozważań

Zastanów się, które momenty w historii polskiego kina są dla uczennic i uczniów najbardziej interesujące? Pomyśl dlaczego właśnie te? Tematyka których filmów jest wciąż aktualna? Jakie trendy da się wyśledzić we współczesnym kinie?

Dobrym przykładem może być film „Artysta” Michela Hazanaviciusa, który bezpośrednio odwołuje się do czasów niemego kina. Innym tropem może być porównanie filmu „Kanał” Andrzeja Wajdy i „Miasto 44” Jana Komasy lub „Wesela” Andrzeja Wajdy i „Wesela” Wojciecha Smarzowskiego.

komentarz

„Kanał” Wajdy może stać się zaczątkiem do filmowego projektu poświęconego obrazowi Powstania Warszawskiego w polskim filmie, gdzie wspomniany topos można rozbudować o nowe konteksty, ukazane choćby w takich obrazach filmowych, jak: „Miasto 44” i „Powstanie Warszawskie” (oba filmy wyreżyserowane przez Jana Komasę). Polecam, wręcz zalecam, zwiedzenie strony internetowej Centralnego Gabinetu Edukacji Filmowej , gdzie zostały zamieszczone bardzo bogate zasoby metodycznych i merytorycznych opracowań tekstów filmowych do wykorzystania na wszystkich etapach edukacyjnych i to zarówno w funkcji dydaktycznej, jak i wychowawczej.

Mariusz Widawski, mentor kursu

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

11

Polski film dokumentalny

Od niedawna polskie kino przeżywa renesans, a nasi twórcy są znów doceniani na całym świecie. Jednym z rodzajów filmowych, w których polscy filmowcy odnoszą sukcesy, jest film dokumentalny. W **Filmotece Szkolnej** znajdziecie ich wiele (np. „Wszystko może się przytrafić” Marcela Łozińskiego, „Urząd” Krzysztofa Kieślowskiego, „Muzykanci” Krzysztofa Karabasza). Zachęcamy też do poszukiwań filmów dokumentalnych na innych stronach.

Nasze propozycje

Filmy dokumentalne produkcji TVP 🍿

Filmy dokumentalne na stronie NInA 🍿

Krótkometrażowe dokumenty, które pokażesz na lekcji, mogą stać się również inspiracją dla młodzieży do stworzenia pierwszego własnego filmu. Zobacz jak z tym wyzwaniem poradzili sobie uczestnicy konkursu filmowego „Nakręć się” **Filmoteki Szkolnej. Akcja!**

„Ostatnie Pokolenie”, aut. Sebastian Remesz, Publiczne Gimnazjum nr 18 im. Króla Stefana Batorego w Białymstoku 🌊

inspiracje

Pracę z filmami dokumentalnymi można zacząć od tematu bliskiego młodzieży, czyli od muzyki.

Zapraszamy na stronę Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych i do zapoznania się z projektem „Od BIG BEATU do ROCKA”. Zastanów się, czy takie historie byłyby ciekawe dla Twoich podopiecznych? 🍿

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

12

Polski film dokumentalny

do rozważań

Czy film dokumentalny jest obiektywny? Jaka jest rola reżysera w filmie dokumentalnym? Czy film dokumentalny wymaga scenariusza? Z jakimi wyzwaniami może się spotkać filmowiec, który chciałbym nakręcić dokument?

Co może zainteresować uczniów w filmie dokumentalnym? Jakich tematów warto szukać? Czy są takie, których należy unikać?

My, na początek, proponujemy tematykę muzyczną. Dobrym pomysłem będzie zestawienie dokumentu „Beats of freedom – Zew wolności” Leszka Gnoińskiego i Wojciecha Słoty z fabułą „Wszystko co kocham” Jacka Borcucha. Jeśli jednak wiesz, że Twoi uczniowie interesują się sportem, koniecznie pokaż im film dokumentalny „Mundial. Gra o wszystko” Michała Bielawskiego i film fabularny „Skrzydlate świnie” Anny Kazejak. Warto wraz z uczniami zastanowić się, czym te dwa rodzaje filmowe różnią się od siebie i czy mogą się uzupełniać. Czy uczniowie znają przykłady filmów, które łączą w sobie te dwa rodzaje?

komentarz

Film „Gadające głowy” pobudził uczniów do głębszej rozmowy. Chociaż to dopiero początki i nie zagłębialiśmy się na razie w rozważania czysto teoretyczne, ale myślę i mam nadzieję, że i na to przyjdzie kiedyś czas.

Tymczasem, na pytania zadawane w filmie przez Kieślowskiego, wychowankowie sami zechcieli odpowiedzieć i to było ciekawe doświadczenie ze względu na charakter integracyjny tych zajęć oraz jako swego rodzaju przetarcie szlaków przed bardziej merytorycznymi rozważaniami w przyszłości. Nie było to zbyt trudne zadanie i każdy się „podzielił sobą” przez co zawiązała się – można by rzec – nić porozumienia lub też wytworzyła jakaś więź, która może się rozwijać w dobrym kierunku, także w ramach naszych wspólnych podróży filmoznawczych.

Grzegorz Patulski, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Władysława Reymonta w Rawie Mazowieckiej

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Polski film fabularny

Jest jeszcze jeden dobry sposób, aby poznać historię polskiego kina. Zajrzyj na stronę Akademii Polskiego Filmu . Znajdziesz tam wykłady, artykuły i inne materiały dotyczące historii polskiego kina. Naprawdę warto. Szczególnie zachęcamy do obejrzenia tych, które dotyczą filmów z pakietu **Filmoteki Szkolnej**.

- „Struktura kryształu” reż. Krzysztof Zanussi
- „Aria dla atlety” reż. Filip Bajon
- „Dług” reż. Krzysztof Krauze
- „Dolina Issy” reż. Tadeusz Konwicki
- „Dybuk” reż. Michał Waszyński
- „Eroica” reż. Andrzej Munk
- „Rękopis znaleziony w Saragossie” reż. Wojciech Has
- „Żywot Mateusza” reż. Witold Leszczyński
- „Popiół i diament” reż. Andrzej Wajda
- „Brzezina” reż. Andrzej Wajda
- „Hydrozagadka” reż. Andrzej Kondratiuk

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Kino współczesne

Jaki jest współczesny polski film? O czym opowiada, czym nas nęci, do czego się odnosi? Portal culture.pl to świetna baza artykułów dotyczących współczesnego kina.

Poniżej przykładowe artykuły ze strony:

- Bożena Janicka „Film polski w latach 1989-1999”
- Mateusz Werner „Nowe kino polskie”
- Małgorzata Sadowska „W strachu przed życiem – Młode kino przełomu wieków”
- Tadeusz Lubelski „Współczesny polski film dokumentalny”

inspiracje

Jeśli chcesz zachęcić młodzież do oglądania polskich filmów, skorzystaj z poniższych propozycji. Prezentowane materiały pokazują przekrojowo, jak wiele wydarzyło się w ostatnich latach w polskim kinie.

Spot Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej „10 lat emocji”. Szybki montaż i żywa muzyka może przyciągnąć uwagę uczniów.

Plansze wystawy zrealizowanej przez PISF, prezentującej najczęściej nagradzane polskie filmy. Znaleźć tam można krótki opis filmu oraz informacje o twórcach i przyznanych nagrodach.

Kanał na YT dystrybutora KINO ŚWIAT, na którym znajdziecie legalnie dostępne polskie i zagraniczne produkcje filmowe (m.in. „Sztuczki” i „Imagine” Andrzeja Jakimowskiego)

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

15

Film animowany

Prawdopodobnie Twoim uczennicom i uczniom film animowany kojarzy się z kreskówkami dla dzieci. Jest to jednak bardzo ważny rodzaj filmowy, wykorzystywany przez artystów różnych dziedzin sztuki. Zachęcamy do przeczytania krótkiego artykułu „O polskim filmie animowanym” autorstwa Marcina Giżyckiego. Jesteśmy pewni, że będziesz zaskoczony/ona, jak istotna dla światowej animacji była twórczość polskich filmowców i z większym zainteresowaniem sięgniesz po filmy animowane, które znalazły się w **Filmotece Szkolnej**, np. „Katedrę” Tomasza Bagińskiego. 🍷

inspiracje

Polecamy również:

- 20 arcydzieł polskiej animacji według portalu culture.pl 🍷
- Kanał Studia Miniatur Filmowych 🌀
- Wojtek Wawszczyk – reżyser, animator, scenarzysta i rysownik, opowiada swojej pracy 🌀
- Piotr Janowczyk – rysownik, projektant, historyk sztuki i animator, miłośnik street-artu i autor wielkoformatowych murali ulicznych o animacji 🌀

Filmy animowane są doskonałym materiałem do pracy z uczniami. Zachęcamy do kręcenia animacji poklatkowych nawet z najmłodszymi dziećmi.

- 15 inspirujących animacji poklatkowych 🍷
- Jak stworzyć animację poklatkową 🌀 🌀

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Przykłady uczniowskich animacji przygotowanych na konkurs „Nakręć się”

„Człowiek jednorazowego użytku”, aut. Zofia Żurawska, II Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Łańcucie

„Street”, aut. Weronika Szwelengreber, Michał Maciejewski, XXXIII Liceum Ogólnokształcące im. Armii Krajowej w Łodzi

„Dystopia”, aut. Agata Graczyk, Państwowe Liceum Plastyczne im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

„Wykład profesora Orzecha”, aut. Justyna Pazdan, Zespół Szkół Plastycznych w Katowicach

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Gdzie jeszcze szukać informacji?

Kilka linków do stron i portali, które zajmują się tematyką filmową

Filmoteka Szkolna – strona główna programu

Film Polski – internetowa baza filmu polskiego

Serwis Fototeka – zdigitalizowane fotosy do filmów

Serwis Gapla – zdigitalizowane plakaty do filmów

Edukacja Filmowa – portal dla edukatorów i młodych kinomanów

Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych – strona zawierająca informacje na temat wydarzeń w lokalnych kinach

Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej – strona projektu

KinoSzkoła – interdyscyplinarny program edukacji medialnej

NInA – strona Narodowego Instytutu Audiowizualnego

Edukacja filmowa. Kurs na kino – kurs e-learningowy

Kinoterapia – strona projektu Fundacji Generator

Adapter – strona, na której dostępne są polskie filmy przystosowane dla osób niewidomych i niesłyszących

Przykładowe festiwale filmowe wspierające edukację filmową

Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino!

Festiwal Filmowy dla Dzieci i Młodzieży Kino w Trampkach

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Gdzie jeszcze szukać informacji?

Festiwal Filmowy Kino Dzieci

Ogólnopolski Festiwal Polskiej Animacji O!Pla

Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi

Festiwal Filmów dla Dzieci

inspiracje

Na koniec zajrzyj na trzy strony, które prezentują różne oblicza filmu:

- Filmy krótkometrażowe z całego świata
- Kampanie społeczne, czyli film w służbie ludzkości
- Szkolne etiudy filmowe

komentarz

Filmoteka Szkolna to świetny portal dla nauczyciela. Wielość proponowanych możliwości do pracy z filmem na różnych lekcjach jest imponująca. Ważne, że program powstał w obrębie kina polskiego, które – nie łudźmy się – nie jest chętnie oglądane przez gimnazjalistów. Zaintrygowała mnie też Kinoterapia – przeznaczona na zajęcia wychowawcze. Świetna forma, atrakcyjna i niezwykle potrzebna, by rozpocząć z sukcesem jakąkolwiek dyskusję z młodymi ludźmi. Do wykorzystania z pewnością! Dzięki tym portalom nauczyciel jest w stanie przygotować ciekawy materiał samodzielnie lub skorzystać z gotowych rozwiązań, co częstokroć nie jest bez znaczenia, zwłaszcza na początku wdrażania się w filmową edukację.

Magdalena Perkowska, Publiczne Gimnazjum Nr 17 Integracyjne w Białymstoku

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

Pomysły do pracy z uczniami

zadanie 1

Przygotuj wraz z uczniami plakat, który ma zachęcić uczniów i innych nauczycieli do poznania polskiej kinematografii. Może to być również plakat informujący o **Filmotece Szkolnej**.

zadanie 2

Przygotuj wraz z uczniami i przeprowadź ankietę dotyczącą wiedzy o filmie. Wspólnie przeanalizujcie wyniki i wyciągnijcie wnioski. Może to być świetna baza do rozpoczęcia pracy szkolnego DKF-u.

Zanim
pójdziemy
do kina
–czyli
odrobina
historii

